

Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda
Tartu mnt 16
Tallinn

Meie: 29.05.2023 nr 12-1/2023-007-3

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: info@kpkoda.ee

Maksejõuetuse teenistuse soovitusel pankrotihalduri hea kutsetava osas

Austatud Koja kutsekogu esinaine, juhtkond, aukohus ja liikmed

Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja erakorralise kutsekogu 30.06.2022 otsusega nr 2 on kehtestatud „Pankrotihaldurite ja saneerimisnõustajate hea kutsetava“, mis hakkas kehtima 1. juulil 2022.a.

Kuivõrd üks aasta on vastava redaktsiooni kehtivusest kohe möödumas ning vahepeal on maksejõuetusökosüsteemi uue osalisena kohtute, Koja kutsekogu juhatuse ja aukohtu kõrvale lisandunud Eesti esimene pankrotiombudsman ehk maksejõuetuse praktika ühtlustamisele kaasa aitav ja pankrotihaldurite üle haldusjärelvalvet teostav maksejõuetuse teenistus, siis kasutame siinkohal juhust, et edastada Teile kõigile Koja pankrotihalduri hea kutsetava täiendamisetepanekud ja mõned soovitusel andmaks enda panus Eestis kvaliteetse maksejõuetusteenuse osutamisse ja ausama ettevõtluskeskkonna tagamisse (*vaata palun Lisa 1 – Näidis. Pankrotihalduri eetikakoodeks. Täiendused*).

Maksejõuetuse teenistuse hinnangul tuleb Koja kehtivas kutsetavas kirjeldatud väärtusi ja tegevuspõhimõtteid detailsemalt lahti kirjutada, et võimaldada kõigile ühtset ühetaolist arusaama, mida üks või teine väärtus ja põhimõte pankrotihalduri töös ja kutsetegevuses tähendab.

Pankrotihaldur ei ole ettevõtja, vaid ta täidab avalikku ülesannet ja sellega kaasneb kõrgendatud avalik huvi ja vastutus kogu ühiskonna ees. Teie sõltumatust ja erapooletust varjutavad kõrvalised tegevused ja ärid peavad huvide konfliktide ennetamiseks ja vältimiseks lõppema. Huvide konfliktide pinnalt tekkinud vaidlused tekitavad muuhulgas menetluskulusid, mis ei ole põhjendatud. Maksejõuetuse teenistuse hinnangul ei tohi Teie ise või Teie büroo töötajad, abilised, kaasatud nõustajad ja/või esindajad tegeleda kõrvalt muude tegevuste, teenuste osutamiste ja äridega, mis tekitavad näiliselt ja tegelikult võlausaldajates ja avalikkuses Teie kui pankrotihalduri aususe ja usaldusväärsuse osas märkimisväärsed küsitavusi ja etteheiteid.

Kehtestatud hea kutsetava peaks kohalduma kõigile pankrotihalduri kutse kandjatele ja kõigile ettenähtud kutsetegevustele. Vajadusel palun tooge heas kutsetavas välja selged erisused või erandid.

Ühtlasi teeb maksejõuetuse teenistus Teile ettepaneku, et Te ei jäta heast kutsetavast välja ka suhete reguleerimist erinevate järelevalveorganitega, sh pankroti toimkonnaga, kohtuga, maksejõuetuse teenistuse, Andmekaitseinspeksiooni, Finantsinspeksiooni jt. Tasub kaaluda näiteks kas reguleerida suhteid ka krediidi- ja makseasutustega või nende katuseorganisatsioonidega, et avalikkus ja menetlusosalised saaksid halduri kutsetegevuses kehtivatest tavadest aru.

Juhul, kui Te olete varasemalt võlgniku ja tema lähikondsetega juba kuidagi seotud olnud, siis palume olla enda, teiste Koja liikmete ja järelevalveorganite suhtes aus ning end kohtule mitte välja pakkuda, sest Te ei ole sõltumatu ega erapooletu seda konkreetset avalikku ülesannet täitma.

Teil kui avaliku ülesande täitjatel tuleb muuhulgas rakendada riigi hea halduse tavad ning Teile usaldatud (võlausaldajate ja riigi) ressursse planeerida ning kasutada heaperemehelikult ja säästlikult ning rakendada otstarbekaid ostude läbiviimise põhimõtteid (nt võrreldavate pakkumiste võtmine ja nende eelnev tutvustamine menetluste rahastajatele).

Soovime Teile kõigile neil teemadel konstruktiivseid arutelusid ja julgust olla avatud uuendusteks!

Loodame uut täiustatud kutsetava või eetikakoodeksit näha Koja kodulehel kehtimas esimesel võimalusel kuid mitte hiljem kui 1. juulil 2023.a.

Oleme soovi korral valmis Teie aruteludel pankrotiombudsmani rollis osalema.

Lugupidamisega

(digiallkirjastatud)

Signe Viimsalu
Maksejõuetuse teenistuse juhataja
667 27 03

Lisa 1. Näidis. Pankrotihalduri eetikakoodeks. Täiendused.

(st maksejõuetuse teenistuse ettepanekud ja mõned näidissõnastused võimalikeks täiendusteks Koja kehtestatud dokumendis „Pankrotihaldurite ja saneerimisnõustajate hea kutsetava“)

ÜLDSÄTTED

1. Eetikakoodeksi reguleerimisala

1.1. Eetikakoodeks koondab pankrotihalduri kutse eetika nõuded ning head tavad. Pankrotihalduri kutse eetika on avaliku ülesande täitjalt nõutavate väärtuste ja põhimõtete kogum.

- 1.2. Pankrotihalduri kutsetegevuseks on pankrotimenetluste läbiviimine, tegutsemine juriidilise isiku sundlõpetamise korral kohtu poolt määratud likvideerijana, tegutsemine saneerimisnõustajana ning õigusaktidega pandud teiste ülesannete täitmine, nagu näiteks usaldusisikuna tegutsemine, ajutise haldurina kohtule eksperthinnangu andmine või ajutise halduri ülesannetes võlgniku likvideerimine menetluse raugemise korral.
- 1.3. Pankrotihalduri kutsetegevus peab tagama Eestis ausa ettevõtlusökosüsteemi toimimise ja suurendama võlausaldajate kindlustunnet, et tema raha kasutatakse menetlustes heaperemehelikult.
- 1.4. Selleks, et täita pankrotihalduri kutsetegevust ning saavutada üldsuse usaldus pankrotihalduri kutse vastu ning et seda usaldust ka säilitada, peab iga pankrotihaldur sellele kaasa aitama, lähtudes oma kutsetegevuses järgmistest väärtustest: ausus ja väärikus, sõltumatus, erapooletus, poliitiline neutraalsus, huvide konflikti ennetamine, kompetentsus ning koostöö ja avatus.
- 1.5. Pankrotihalduri kutsetegevusega seotud pankrotihalduri kutse kandjatele, büroo töötajatele, teenuseosutajatele, abilistele, esindajatele ja kaasatud muudele asjatundjatele tuleb tutvustada käesolevat eetikakoodeksit enne isiku vastavasse menetlusse kaasamist või määramist.
- 1.6. Eetikakoodeksi eesmärgiks on anda pankrotihalduri kutse kandjale st ajutisele haldurile, saneerimisnõustajale, haldurile, usaldusisikule ja likvideerijale (*edaspidi nimetatud: pankrotihaldur*) raamistik käitumisotsuste tegemiseks toistes olukordades.
- 1.7. Kui menetlemisel ilmnevad asjaolud, mis annavad põhjust kahelda isiku usaldusväärsuses ja võimes järgida eetikakoodeksit, taotleb isik enda taandamist ülesande täitmisest.
- 1.8. Hinnangu asjaolude olulisusele ja taandamise vajalikkusele annab vajadusel järelevalveorgan.
- 1.9. Eetikakoodeks põhineb ametniku eetikakoodeksil ja on täienduseks korruptsioonivastasele seadusele, saneerimis- ja maksejõuetusalastele seadustele ja kutset reguleerivate katuseorganisatsioonide juhtimisorganite otsustele.
- 1.10. Kutse-eetika nõudeid tõlgendatakse seaduse, kohtulahendite, kutset reguleerivate katuseorganisatsioonide juhtimisorganite otsustele, järelevalveorganite ja aukohtu lahendite, eetika- ja metoodikakomisjoni soovitude, kujunenud praktika ja tava, samuti südametunnistuse alusel.

2. Kutse-eetika nõuete järgimine

- 2.1. Pankrotihalduri kutse kohustab pankrotihaldurit järgima kutse-eetika nõudeid.
- 2.2. Kutse-eetika nõuete järgimist tagab iga pankrotihalduri teadlikkus pankrotihalduri kutsega kaasnevatest kohustustest ning valitsev avalik arvamus.
- 2.3. Pankrotihalduri töö eesmärk on ausalt ja väärikalt tegutseda riigi ning ühiskonna hüvanguks panustades oma tegevusega Eesti ausama ettevõtlusökosüsteemi tagamisse.
- 2.4. Pankrotihaldurist avaliku ülesande teostaja juhindub oma tegevuses eetikakoodeksis välja toodud eetilistest väärtustest.
- 2.5. Eetikakoodeksis sätestatud kutse eetika nõuete rikkumise eest võib pankrotihalduri suhtes alгатada aukohtu menetluse ja määrata pankrotihaldurile distsiplinaarkaristuse.

ÜLDISED VÄÄRTUSED JA PÕHIMÕTTED

3. Pankrotihalduri olulisimad väärtused ja tegevuspõhimõtted

3.1. Asjatundlikkus ja ausus

3.1.1. Asjatundlikkus tähendab, et:

- a) pankrotihaldur tegutseb oma töövaldkonna parimatest teadmistest ja oskustest lähtuvalt;
- b) pankrotihaldur hoiab end kursis ametiülesannete täitmiseks vajalike valdkondlike arengutega ja täiendab end pidevalt;
- c) pankrotihaldur on oma tegevuses uuendusmeelne, olles suunatud ametialaste probleemide lahendamisele, mitte uute tekitamisele.
- d) pankrotihaldur omab ülevaadet oma menetluste seisust ja arvust ehk töökoormusest, ei venita ega jäta menetlust põhjendamatuult seisma.

3.1.2. Pankrotihaldur tunneb ja järgib kehtivaid kvaliteedistandardeid ning teisi ametiülesannete täitmiseks vajalikke õigusakte, kohtulahendeid, juhendeid ja tavaid, mis loovad eelduse tema professionaalseks tegevuseks ja käitumiseks.

3.1.3. Pankrotihaldur arendab pidevalt kompetentse, mis on vajalikud tema teenistusülesannete täitmiseks.

3.1.4. Pankrotihaldur peab keelduma kutsetegevusest ja ametiülesannetest, mille tegemiseks tal puuduvad teadmised ja oskused.

3.1.5. Pankrotihaldur on ametikohustusi täites ning ametikohustusi lõpetades, sh üle andes kiire, täpne, hoolas, kohusetundlik, viisakas ja asjatundlik.

3.1.6. Kõigil on õigus eeldada, et pankrotihaldur on oma tegevuses kompetentne, aus ja usaldusväärne.

3.1.7. Pankrotihaldur ei võta ametiülesannet vastu või loobub ametiülesandest, kui tema töökoormus seda ei võimalda, samuti siis, kui pankrotihalduri kutseoskused ja -teadmised selles valdkonnas ei võimalda ametiülesandeid parimal võimalikul viisil teostada.

3.1.8. Pankrotihaldur peab endale teadvustama, et üldsuse usaldus ja lugupidamine pankrotihalduri kutsetegevuse suhtes tuleneb iga pankrotihalduri tegevusest või tegevusetusest nii minevikus kui ka olevikus.

3.1.9. Pankrotihalduri käitumine peab olema laitmatu igal ajal ja olukorras. Vajakajäämised ametialases tegevuses või vääritud käitumine eraelus seavad kahtluse alla pankrotihalduri töö kvaliteedi ning võivad kahtlema panna ka kogu pankrotihalduri kutse usaldusväärsuses.

3.1.10. Pankrotihaldur keeldub ametiülesannet vastu võtmast, kui pankrotihalduril on olnud varasem kokkupuude pankrotivõlgniku ja/või tema lähikondsetega mistahes vormis ja rollis, mis võib tekitada avalikkuse silmis ja üldsuse arvamuse kohaselt näilise huvide konflikti situatsiooni.

3.1.11. Pankrotihaldur kohtleb inimesi samasuguse austusega, nagu ta ootab, et koheldaks teda.

3.1.12. Pankrotihaldur on aus talle ülesannete täitmiseks usaldatud mistahes ressursse kasutades.

3.1.13. Pankrotihaldur on avatud katuseorganisatsiooni liikmeskonna-sisesteks aruteludeks tema töö tulemuste üle, et jagatud kogemuste abil tõsta pankrotihalduri kutse ja tööde kvaliteeti ja strateegilist väärtust tulevikus.

3.2. Seaduslikkus

3.2.1. Seaduslikkus tähendab, et:

- a) pankrotihaldur on seaduskuulekas ning lähtub Eesti Vabariigi põhiseadusest ja seadustest;
- b) pankrotihaldur kasutab talle kutsetegevuseks antud võimu seadusega ette nähtud piirides.

3.2.2. Pankrotihaldur tegutseb vastutustundlikult, mõistes, et tema otsustel on mõju inimestele, ettevõtluskeskkonnale ja ühiskonnale.

3.3. Sõltumatus

3.3.1. Pankrotihalduri kutsetegevus on alati korraldatud nii, et ta on sõltumatu.

3.3.2. Pankrotihaldur on nii tegelikult sõltumatu, kui ta ka teeb kõik endast oleneva, et paista sõltumatuna.

3.3.3. Pankrotihaldur on sõltumatu kõigis oma töö aspektides, eriti aruannete ja eksperthinnangute koostamisel. Aruanded ja eksperthinnangud peavad põhinema üksnes tõendusmaterjalil, mida on kogutud tunnustatud kvaliteedistandarditest lähtudes. Aruannetes ja eksperthinnangutes tuleb käsitleda kõiki teadaolevaid fakte, mille mitteavaldamine võiks moonutada järeldusi, st varjata probleeme rahaliste vahendite kasutamisel ja ülesannete täitmisel.

3.3.4. Pankrotihalduri sõltumatust ei tohi mitte üheski menetlusega seotud küsimuses mõjutada ei isiklikud ega ka välised huvid: eelarvamused kohtu, järelevalveorganite ja menetlusosaliste suhtes; varasem kokkupuude menetlusosalistega; rahalised suhted; isiklikud suhted; teened ja soodustused vms, mis vähendavad lojaalsust Eesti ausa ettevõtlusökosüsteemi hüvanguks ning võivad põhjustada või põhjustavad huvide konflikte.

3.3.5. Pankrotihaldur kohustub vältima sekkumist nendesse teemadesse ja küsimustesse, mis on seotud tema menetlusväliste huvidega.

3.4. Erapooletus

3.4.1. Erapooletus tähendab, et:

- a) Pankrotihaldur hoidub tegevustest ja olukordadest, mis võivad kahtluse alla seada tema erapooletuse ülesannete saamisel ja täitmisel;
- b) Pankrotihaldur hoidub kingitustest, soodustustest ja teenetest, mis seavad kahtluse alla tema ametialase usaldusväärsuse, sõltumatuse ja objektiivsuse;
- c) Pankrotihaldur kohtleb kõiki ühiskonnagruppe ja inimesi võrdselt.

3.3.2. Pankrotihaldur käsitleb erinevates menetlustes sarnaseid küsimusi sarnaselt. Ta osutab ka tähelepanu menetluse käigus täheldatud probleemide esinemisele.

3.4. Usaldusväärsus

3.4.1. Usaldusväärsus tähendab, et:

- a) pankrotihaldur teostab talle määratud avalikke ülesandeid ainult avalikes huvides;
- b) pankrotihaldur hoidub ametipositsiooni ja teenistuskohustuste täitmisel teatavaks saadud informatsiooni kasutamisest isiklikus, era- ja muudes huvides;
- c) on tööülesandeid täites ja töövälisel ajal väarikas ning hoidub pankrotihalduri maine kahjustamisest;
- d) pankrotihaldur kasutab talle usaldatud teiste menetlusosaliste ja riigi vara ning rahalisi vahendeid eesmärgipäraselt, tõhusalt ja säästlikult;
- e) pankrotihaldur ei omasta talle usaldatud vara;
- f) pankrotihaldur võib ametialastes küsimustes avaldada isiklikku arvamust, tehes seda vastutustundlikult, argumenteeritult ja kehtestatud piiranguid arvestades;
- g) pankrotihaldur juhib koheselt järelevalveorganite tähelepanu pankrotihalduri kutsetegevuse usaldusväärsust kahjustavale tegevusele või tegevusetusele.

3.4.2. Pankrotihaldur võib kuuluda erakonda ja mittetulunduslikesse organisatsioonidesse ning nende juhtorganitesse, kuid ta ei tohi kutsetegevuses juhinduda oma poliitilistest, usulistest, maailmavaatelistest või muudest veendumustest ja erakondlikust kuuluvusest.

3.4.3. Pankrotihalduril on keelatud omada äriühinguid ja kõrvaltegevusi ning tegutseda kutsealal, mis on vastuolus pankrotihalduri kutse eetika nõuetega või sõltumatuse ja erapooletuse põhimõttega või mis on muul viisil sobimatu pankrotihalduri kutsega.

3.5. Huvide konflikti ennetamine ja vältimine

- 3.5.1. Pankrotihaldur täidab oma ametiülesandeid avalikes huvides.
- 3.5.2. Pankrotihaldur ei tegele reeglina kõrvaltegevustega ja -äridega väljaspool pankrotihalduri kutsetegevust.
- 3.5.2. Pankrotihaldur ei kuritarvita oma ametiseisundit, tehes omakasu eesmärgil põhjendamatuid või õigusvastaseid otsuseid või toiminguid ning keeldub teenustest, kingitustest, soodustustest, rahast, pärandist jms, mis võivad mõjutada tema sõltumatust ametiülesannete täitmisel või mida võidakse nii käsitada.
- 3.5.3. Pankrotihaldur ei rakenda ametiülesannete täitmisel saadud infot kellegi teise kasu saamise teenistusse. Pankrotihaldur ei kasuta ise omakasu eesmärgil ega avalikusta teavet, mis võib anda inimestele või organisatsioonidele teiste ees ebaausaid või põhjendamatuid eeliseid, ega kasuta saadud infot teiste inimeste, organisatsioonide ja riigi kahjustamise eesmärgil.
- 3.5.4. Pankrotihaldur väldib niisuguseid mistahes suhteid, mis võivad avaldada negatiivset mõju tema töö tulemustele ja/või ohustada pankrotihalduri kutse mainet.
- 3.5.5. Huvide konflikti ilmnemisel keeldub pankrotihaldur ametiülesande saamiseks pöördunud isiku ametiülesannet vastu võtmast.
- 3.5.6. Pankrotihaldur on kohustatud loobuma ametiülesande täitmisest, kui pärast selle vastuvõtmist ilmneb asjaolu, mis oleks välistanud ametiülesande vastuvõtmise.
- 3.5.7. Pankrotihaldur ei või mistahes teenust osutada isikule, kelle huvid on vastuolus teise isiku huvidega, kellele sama pankrotihaldur või sama äriühing, mille kaudu pankrotihaldur tegutseb, samas asjas teenust osutab või on osutanud, samuti muudel seadusega ettenähtud juhtudel.

SUHTED PANKROTIHALDURI BÜROOS

4. Järelevalve hea tava, kutse-eetika ja eetikakoodeksi nõuete täitmise üle

- 4.1. Järelevalvet hea tava, kutse-eetika ja eetikakoodeksi nõuete täitmise üle büroos teostab pankrotihaldurist büroo pidaja.
- 4.2. Pankrotihaldurist mentori kohustuseks on jälgida, et tema juhendamisel olevad pankrotihalduri abilised, töötajad jms personal või pankrotihaldurile teenuseid osutavad isikud (õigusnõustajad, eksperdid) järgiksid kutse-eetika nõudeid.
- 4.3. Vajadusel rakendab büroo pidaja sanktsioone rikkujate suhtes.

SUHTED JÄRELEVALVEORGANITEGA

5. Järelevalvemenetlused pankrotihalduri tegevuse üle

- 5.1. Pankrotihaldur on kohustatud säilitama enda töö (toimiku) materjale.
- 5.2. Pankrotihaldur võimaldab järelevalve teostajal järelevalvemenetluse läbi viia efektiivselt ja eesmärgipäraselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi.
- 5.3. Pankrotihaldur rakendab vajalikke abinõusid ja erialaseid teadmisi menetlustoimingute (näiteks ligipääsude tagamine ja töö materjalide üleandmine uuele menetlejale) täitmiseks mõistliku aja jooksul või määratud tähtaja puhul tähtpäevaks ning hoidub isikutele ja järelevalveorganitele põhjendamatute kulutuste tekitamisest.
- 5.4. Pankrotihaldur on kohustatud menetlusosalisi ja järelevalveorganeid regulaarselt teavitama enda menetlustoimingutest ja menetlust puudutavatest olulistest ja/või avalikus huvis olevatest asjaoludest ning vastama järelepärimistele asjakohaselt ja õigeaegselt.

6. SUHTED KOHTUGA

6.1. Pankrotihaldur keeldub kohtult ametiülesannet vastu võtmast, kui pankrotihalduril on olnud varasem kokkupuude pankrotivõlgniku ja/või tema lähikondsetega mistahes vormis, mis võib tekitada avalikkuses isegi näilise huvide konflikti situatsiooni.

6.2. Pankrotihalduri ja kohtunike vahelised suhted on tööalased ja professionaalsed.

7. PANKROTIHALDURI KÄTTE USALDATUD VARA OMAKASUPÜÜDMATU KASUTAMINE

7.1. Pankrotihaldur planeerib ja kasutab talle usaldatud mistahes isiku vara peaperemehelikult, säästlikult ja üksnes konkreetse menetluse huvides, mitte isikliku omakasu huvides.

7.2. Pankrotihaldur avab kutsealase(d) konto(d) ja hoiab enda, enda büroo ja menetluste varad, sh rahalised vahendid rangelt lahus.

7.3. Pankrotihaldur järgib menetlustes ostude ja kulutuste tegemisel (riigi)hanke põhimõtteid ja tagab tehingute tegemiseks vajaliku konkurentsi (näiteks võrreldavate pakkumiste võtmine ja nende eelnev tutvustamine menetluste rahastajatele enne tehingu tegemist).

7.4. Pankrotihaldur teeb pankrotivara müügi planeerimisel mõistlikult kaalutletud erapooletuid otsuseid nii hinna kui müügiprotseduuri osas.